

[Bording.]

hvervslivet. Det kan jeg ikke forstaa, det kan umuligt være rigtigt, for saa vidt den Støtte, man yder fra Statens Side, er en fornuftig Pengeanbringelse. Hvis denne Støtte gaar ud paa at give et Beløb ud til et eller andet Formaal, hvor man er klar over, at det kommer tilbage med Rente og Rentes Rente, maaske mangedoblet, saa kan det ikke være en Byrde for Erhvervslivet, saa maa det være en Fordel for Erhvervslivet som Helhed.

Den højtærede Statsminister sagde yderligere, at vi havde jo heller ikke nogen Sinde før stillet noget saadant Krav om, at man fra Statens Side havde Forpligtelse til at hjælpe overfor Landbrugets Gældsforhold, og han henviste til, at ved den sidste Krise, i 80erne, var der ingen Krav om Gældslettelse. Men den Krise, vi den Gang havde, var af en anden Art end den, vi nu har. Den Krise, vi nu gennemlever, har sin Aarsag i de høje Konjunkturer, i, at man har ført en forfejlet Valutapolitik, derved er den resulteret i den uhyre Gældsbyrde, og derfor har man en Forpligtelse overfor den. Derfor kan man slet ikke, fordi man ikke den Gang tog det Standpunkt, at det var klogt at hjælpe Landbruget ud af dets Vanskeligheder ved Nedsættelse af Gældsbyrden, sige, at saa har man ikke nogen Forpligtelse for Øjeblikket.

Endvidere sagde den højtærede Landbrugsminister, at den Krise, vi havde for 100 Aar siden, foreslog man jo heller ikke at afhjælpe gennem Foranstaltninger som dem, vi fra vor Side nu har foreslaaet, skønt der jo den Gang forelaa en Krise af i hvert Fald lignende Art, nemlig en Valutakrise. Nej, men skulde vi dog ikke være gaaet frem i de 100 Aar? Kan vi staa paa det Standpunkt, vi stod paa den Gang, og sige: hvad der var god Latin for 100 Aar siden, det skal ogsaa gælde i Øjeblikket?

Erfaringerne har jo ogsaa vist, at det var ingen let Krise; den varede i 20 Aar. Og hvis man nu stiller sig paa det Standpunkt, at man ingenting vil — som den højtærede Minister gav Udtryk for i sin Tale for et Øjeblik siden —, saa vil Følgen blive, at en Del af de Landbrugere, der er i Vanskeligheder, maa gaa fra Hus og Hjem. Og andre, de flittigste, de dygtigste, de, som har ydet den største personlige og den største økonomiske Indsats, men som alligevel er kommet i Vanskeligheder, vil komme til i 20 Aar at kæmpe for at klare Vanskelighederne. Det vil betyde en 20-aarig Forlængelse af den økonomiske Krise, som ikke

alene rammer Landbruget, men ogsaa andre Erhverv.

Derfor har man ikke Lov til at sige, at det er en Sag, der ikke berører hele Samfundet. Den vedrører i højeste Grad hele Samfundslivet. Man kan ikke sige, at fordi man ikke foretog sig noget for 100 Aar siden, skal det være god Latin ogsaa i Aar ikke at foretage sig noget.

Det, der skete fra 1919 til 1926, er i Virkeligheden det samme, som skete for 100 Aar siden, om end ikke i saa stort et Omfang. Ved at man forringer Kronens Værdi fra 100 til 60 og dernæst fører den tilbage til sin gamle Værdi, sker der en Omflytning af Værdierne, en Forøgelse af Gældsbyrden for Landbruget og en Forøgelse af andre Menneskers Formue, som den højtærede Statsminister kan være vis paa, at Landboerne ikke kan forstaa, at Samfundet ingen Forpligtelse har overfor.

Det er slet ikke vor Mening — det har det aldrig været —, at man skulde slette den Gældsbyrde, hvad jeg synes, at Ministerens Udtalelser enkelte Gange tydede paa, at han vilde skyde os i Skoene. Det, jeg har sagt her gentagne Gange, er, at det er rimeligt, at de, der har tjent ved den forringede Krone og bagefter har faaet deres Formue forøget ved Kronens Genrejsning, betaler noget til dem, der har tabt ved den Politik. Det er det, man ikke kan forstaa i Landbefolkningen, at man, naar man har laant Penge paa en Tid, da Kronen havde en Værdi af 60 Ø., fremtidig skal forrente Laanet ikke med en Krone til 60 Ø., men med en Krone til 100 Ø. Det kan man ikke forstaa, og jeg forstaar meget vel, at den Opfattelse breder sig.

Med Hensyn til de enkelte Forslag skal jeg ikke komme med mange Udtalelser, det vilde kun blive en Gentagelse af, hvad jeg har sagt. Jeg skal kun gentage med Hensyn til de 6 Mill. Kr. til Driftslaan, at de, naar der skal være solidarisk Ansvar, ingen Betydning vil faa, før Krisen er forbi. De Erfaringer, man har gjort, selv om man henviser til, at man i 90erne hjalp paa Krisen netop ved at gennemføre et solidarisk Ansvar, disse 35 Aars Erfaringer har vist, at det solidariske Ansvar har sine store Vanskeligheder og ligesom enhver anden Ting, der kan bruges, ogsaa kan misbruges. Man har i mange Tilfælde gjort smertelige Erfaringer med det solidariske Ansvar, saa man i højeste Grad vil være forsigtig for Fremtiden. Man bør drage Nytte af disse Erfaringer og ikke stille saadanne Lovforslag op. Befolkningens Erfaring skal